

Vlaanderen
is omgeving

Ondernemingsplan 2023

Inhoud

1	Managementsamenvatting.....	3
2	Missie en strategische krachtlijnen	4
3	Beleidsdoelstellingen	5
	3.1 ISE OMGEVING	6
	3.2 ISE BODEM EN ONDERGROND	18
	3.3 ISE ENERGIE, ISE WATER, ISE PLATTELANDSBELEID, ISE AFVAL EN MATERIALEN, ISE NATUUR EN BIODIVERSITEIT	20
	3.4 ISE KLIMAAT	21
	3.5 ISE LUCHT	22
	3.6 ISE DIERENWELZIJN	23
	3.7 ISE ONROEREND ERFGOED	24
4	Doelstellingen interne werking	25
	4.1 EEN STERKE, DOELGERICHTE OPEN EN INNOVERENDE ORGANISATIE	25
5	Toewijzing personeel en middelen	31
6	Realisatie ondernemingsplan 2022.....	32
7	Uitvoering van regeringsafspraken.....	33
	7.1. Aanbevelingen Audit Vlaanderen	33
	7.2. Risicomanagement	34
	7.3. Personeelsbesparingen	34
	7.4. Energie-efficiëntie	36
	7.5. Omzetting EU-regelgeving in interne regelgeving	36
8	Lijst met afkortingen	38
9	Bijlagen	39
	1. Rapportering Ondernemingsplan 2022	39
	2. Personeelsplan 2022 - 2024	39
	3. Onderzoeksagenda 2023	39
	4. Regelgevingsagenda 2023	39
	5. Subsidiekalender 2023	39

////////////////////////////////////

1 MANAGEMENTSAMENVATTING

Zowel in de reguliere taken als in de specifieke programma's van 2023 staat de verbetering van de omgevingskwaliteit op het terrein voorop.

Vooreerst maakt het Departement Omgeving verder werk van de aanpak van belangrijke maatschappelijke uitdagingen. In 2023 gaat bijzondere aandacht naar de programma's zeer zorgwekkende stoffen, vergroening economie, ecologische ontsnippering, klimaatadaptatie, PAS en het Beleidsplan Ruimte.

Met de bijkomende middelen uit het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht' geven we in 2023 ook de Blue deal een bijkomende boost. Deze werking komt voornamelijk terug in de programma's groenblauwe dooradering en blue deal.

Het departement zal in 2023 opnieuw sterk inzetten op het versnellen en verbeteren van procedures met een bijzondere focus op digitalisering. Dit komt tot uiting in de programma's rond de vereenvoudiging van procedures, de modernisering van detectie van leegstand, de modernisering MER, een betere informatiedeling in het kader van vergunningen, handhaving, een meer onderbouwde gebiedsontwikkeling en het onderzoek naar een Digital Twin voor omgevingseffecten. Ook de voorbereiding van het omgevingsvergunningendecreet en omgevingsbesluit in uitvoering van de conceptnota's zal een belangrijke bijdrage leveren tot het versnellen en verbeteren van procedures.

Het departement heeft een sterke advies- en vergunningspraktijk en veel ervaring in de VIP-begeleiding van projecten. In 2023 zullen we de adviseringspraktijk bijstellen en nagaan in welke mate de regelgeving en/of de adviseringspraktijk aangepast moeten worden. Hiervoor werken we de nodige acties en wijzigingsvoorstellen uit.

De focus van het departement op een geïntegreerde gebiedswerking uit zich in een uitgebreid programma gebiedsontwikkeling waarin ook de werking rond AGNAS, complexe projecten en GRUP's werd opgenomen.

Het Departement Omgeving heeft een belangrijke omgevingshandhavingsopdracht. De handhaving op het terrein gebeurt performant en wordt onderbouwd door, onder meer, de programma's proactieve en risicogebaseerde handhaving, een performant handhavingsinstrumentarium en stroomlijning handhaving.

Voor dierenwelzijn gaat in 2023 veel energie naar de ontwikkeling van nieuw beleid, m.n. naar het verwerken van de externe adviezen op het voorontwerp van decreet voor een dierenwelzijnscode ten behoeve van de verdere politieke besluitvorming hierover binnen de Vlaamse Regering. Dit komt terug in het programma ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren.

Met Duurzaam Educatiepunt, het expertisecentrum rond duurzaamheidseducatie, neemt het Departement Omgeving concrete initiatieven om mensen te inspireren en te motiveren om mee te bouwen aan een duurzame en klimaatneutrale samenleving. Vergroening van de schoolspeelplaatsen zal een belangrijke focus vormen voor 2023. Ook werken we verder aan de herprofilering van onze Centra Duurzaam Educatiepunt door nieuwe en vernieuwende educatieve methodieken en programma's te ontwikkelen en uit te testen, o.m. rond toegankelijke natuurbeleving. We nemen, samen met partners, initiatieven om het draagvlak, de kennis en de competenties bij burgers aan te scherpen om de transitie richting een betere leefomgeving mee vorm te geven (programma's maatschappelijk draagvlak, duurzaam wonen en bouwen).

We bevorderen het vergroenen van de economie, o.a. door productieprocessen, diensten en aanbod voor de consument en de werking van de overheid te verduurzamen (programma's duurzame overheidsopdrachten, voedselbeleid en Green Deals). In 2023 zullen we hiervoor een aantal nieuwe Green deals met diverse actoren ondertekenen.

Tot slot vereist het nakende Belgische EU-voorzitterschap in 2024 de nodige voorbereiding vanuit het departement, dat hierin t.e.m. 2024 immers een coördinerende rol opneemt voor het beleidsdomein Omgeving. Dit wordt beschreven in het programma voorzitterschap EU.

2 MISSIE EN STRATEGISCHE KRACHTLIJNEN

Het Departement Omgeving gaat voluit voor een kwaliteitsvolle leefomgeving met respect voor mens, dier en ecosysteem. Het Departement Omgeving maakt milieu-ecologische en ruimtelijke afwegingen en ontwikkelingskeuzes samen met en in het belang van de Vlaamse samenleving. Het streeft naar een duurzame omgang met diverse natuurlijke hulpbronnen in een koolstofarme, energiezuinige, klimaatintelligente samenleving en realiseert een sterke band tussen ecologische, sociale en economische dimensies.

Het departement realiseert deze missie vanuit vijf **strategische krachtlijnen**:

1. We ontwikkelen een onderbouwd en maatschappelijk gedragen omgevingsbeleid vertrekkend vanuit internationale kaders en langetermijnvisie
2. We hebben effectieve instrumenten die het omgevingsbeleid realiseren. We verbinden, overtuigen en demonstreren, onder andere via een geïntegreerde, gebiedsgerichte en projectmatige aanpak
3. We zijn het Vlaamse kennis- en expertisecentrum voor omgeving
4. We zijn een betrouwbare en evidente partner in een maatschappelijk en bestuurlijk netwerk van lokaal tot internationaal niveau
5. We zijn een open, innoverende, lerende, aantrekkelijke en doelgerichte organisatie

<https://omgeving.vlaanderen.be/nl/missie-en-visie>

3 BELEIDSDOELSTELLINGEN

Dit deel van het ondernemingsplan overloopt de beleidsdoelstellingen waaraan het Departement Omgeving een bijdrage levert. Het ondernemingsplan 2023 is net als het ondernemingsplan 2022 geformuleerd op het niveau van **projecten en processen die worden geclusterd in een programma**. De meeste van de programma's uit 2022 lopen ook in 2023 door. Daarnaast zijn er een aantal **nieuwe strategische programma's** die worden opgestart, m.n. de programma's **Omgeving voor de toekomst en Kruispuntbank Omgeving**.

De programma's zijn ingedeeld volgens de inhoudelijke structurelementen (ISE's) van de beleids- en begrotingstoelichtingen (BBT's) 2022-2023. Deze programma's dragen elk op zich bij tot de realisatie van vaak meerdere beleidsdoelstellingen onder de betreffende ISE. Door de indeling op basis van de ISE's zijn de BBT's en het ondernemingsplan complementair en wordt een duidelijk beeld geschetst op welke wijze of via welke programma's het departement uitvoering geeft aan de beleidsdoelstellingen.

Per programma worden de verschillende projecten of processen die dit programma realiseren weergegeven. Voor elk project of proces worden een of meer outputindicatoren geformuleerd met een streefwaarde voor 2023. Op deze manier heeft het management een globaal overzicht van de lopende programma's, projecten en processen voor de prioritering en opvolging van personeelsnoden.

Het Departement Omgeving geeft met dit ondernemingsplan uitvoering aan de doelstellingen uit de beleidsnota's Omgeving en Natuur, Klimaat, Energie, Dierenwelzijn en Onroerend erfgoed.

Een transversale opdracht hierbij is het opvolgen van bilateraal en internationaal beleid en samenwerking (programma nr. 55). Het departement volgt internationale evoluties, onderhandelingen, verdragen en verplichtingen rond de thema's omgeving, afval en materialen, bodem en ondergrond, energie, klimaat, lucht, water, natuur en biodiversiteit, plattelandsbeleid, onroerend erfgoed en dierenwelzijn, actief op samen met de inhoudelijke experts. Ook coördineert of draagt het departement bij tot Vlaamse en Belgische standpunten in dit verband, en zorgt het mee voor de terugkoppeling naar Vlaanderen.

3.1 ISE OMGEVING

ISE OMGEVINGSBELEID RUIMTE EN MILIEU

- SD 1. Omgeving als kennis- en expertisecentrum
- SD 2. BRV-proces met quick wins
- SD 3. Bouwshift realiseren
- SD 4. Robuuste open ruimte
- SD 5. Een bovenlokaal omgevingsbeleid verbonden met de samenleving
- SD 6. Hinder
- SD 7. Duurzaamheidstransities

ISE THEMA-OVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM OMGEVING

- SD 1. Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium
- SD 2. Handhaving als sluitstuk van een slagkrachtig omgevingsbeleid

Programma	Project/proces	Outputindicator
Beleidsontwikkeling		
BRV-proces met quick wins (1)	Doorlopen van het formele goedkeuringstraject en verwerken van de resultaten van het openbaar onderzoek.	Formeel goedkeuringstraject (inclusief MER) is doorlopen en voorstel wijzigingen op ontwerp-BRV en regelgeving zijn klaar
	Aanpak om de uitdagingen, voortvloeiend uit het decreet woonreservegebieden, op te nemen.	Plan van aanpak opgemaakt
Bundeling en heroriëntering van middelen (34) <i>BRV-fonds en subsidies</i>	BRV-fonds operationaliseren.	- Voorstel BVR bezorgd aan minister - Werkwijze voor de uitbetaling en inzet van middelen beschikbaar
	Heroriënteren subsidies die niet in lijn zijn met de omgevingsdoelstellingen en voorbereiden van een lange-termijn.	- Subsidies gescreend in relatie tot doelstellingen klimaatadaptatie - Bouwstenen voor een lange-termijn subsidie strategie uitgewerkt
	Optimaliseren van het bestaand kader voor erkenning en subsidiëring van milieu-, natuur- en ruimteverenigingen.	- Decreet voor de ondersteuning van omgevingsverenigingen en omgevingsprojecten is bekrachtigd - BVR's zijn goedgekeurd
Blue Deal (8) <i>Investeringsagenda</i>	De Blue Deal relanceprojecten uitvoeren op projectniveau (departement) en op programmaniveau (beleidsdomein). In samenspraak met alle partners, opstellen van de verdere doelstellingen, de impactmonitoring en rapportering over de Blue Deal. [Relanceplan Vlaamse Veerkracht - Blue Deal]	- Relancemiddelen Blue Deal 2023 integraal vastgelegd - Rapporteringen in kader van Relanceplan Vlaamse Veerkracht en van Europees Herstelfonds zijn opgeleverd.

Groenblauwe dooradering (3) <i>Beleid ontwikkelen en in de praktijk brengen</i>	Subsidie call Natte Natuur: voor lokale hefboomprojecten 'Natte Natuur' in. bovenlokale gebiedsontwikkelingsprocessen [Relanceplan Vlaamse Veerkracht - Blue Deal]	Een 30-tal lokale hefboomprojecten Natte natuur zijn opgevolgd i.f.v. rapportering en betaling
	Ontharden en vergroenen Vlaamse steden en gemeenten. Trekkerschap van het programma Vlaanderen breekt uit! [Relanceplan Vlaamse Veerkracht - Blue Deal]	- Programma-aanpak afgestemd met partners - Projecten worden opgevolgd en begeleid
	Toepassing van ecosysteemdiensten stimuleren, om de voordelen van natuurgebaseerde oplossingen inzichtelijk te maken.	Gedetecteerde en ontsloten leerpunten rond ecosysteemdiensten voor de overheid en de belanghebbenden
	Lokale Gebiedsdeal uittesten in onze ruimtelijke uitvoeringsprocessen en 7 gebiedscoalities ondersteunen om de meer complexe ruimtelijke maatregelen voor de versterking van het watersysteem uit te voeren. [Relanceplan Vlaamse Veerkracht - Blue Deal]	7 Lokale Gebiedsdeals Droogte worden opgevolgd en begeleid - Aanbevelingen voor uitbouw regionale gebiedsdeals
	Monitoringsvoorstellen uitwerken voor het beleidsdomein in samenwerking met VMM. [Relanceplan Vlaamse Veerkracht - Blue Deal]	Pilootproject 'Stad Gent' is operationeel
	Samen met verenigingen en lokale besturen werken aan meer robuuste groenblauwe netwerken.	- De uitvoering van de 14 geselecteerde Groenblauwe Parels wordt opgestart - Kennis ontwikkeld en gedeeld rond groenblauwe dooradering met partners
Klimaatadaptatie (68) en LULUCF (67)	Gemeenten ondersteunen bij concrete projecten voor klimaatadaptatie en groenblauwe dooradering.	20 lokale besturen ondersteund - Praktijklessen verspreid en kennis gebundeld op het Klimaatportaal
	Het Vlaams Klimaatadaptatieplan uitvoeren, de voortgangsrapportage coördineren, monitoringsstudie uitvoeren samen met VMM.	- Actietabel en eerste voortgangsrapport opgesteld - Monitoringsstudie opgestart
	Green Deal Klimaatadaptatie lanceren voor (landschaps)architecten, projectontwikkelaars, stedenbouwkundigen, ruimtelijke planners, studie bureaus, bouwsector en lokale besturen.	- Green Deal gelanceerd - Life Felix projectvoorstel uitgewerkt
	Een leidraad klimaatbestendig bouwen op perceelsniveau ontwikkelen en het groenblauwpeil uitbreiden.	- Leidraad ontwikkeld - Groenblauwpeil uitgebreid naar gebruikers perceelsniveau
	Een uitdoofbeleid ontwikkelen voor slecht gelegen risicovolle gebouwen.	Afwegingskader in afstemming met studie VMM opgemaakt
	Een actieve partner zijn in het internationaal en Europees adaptatiebeleid. Het Belgisch EU-voorzitterschap voorbereiden, deelnemen aan COP28, 'Global Goal on Adaptation' en 'Loss and Damage' en bijdragen aan het Nationale Adaptatieplan.	- Gecoördineerde Belgische standpunten bezorgd - Delegatieverslag COP28 beschikbaar - Input voor Nationaal Adaptatieplan aangeleverd

	Uitvoeren LULUCF- prognoses.	• Prognoses uitgevoerd
	Opstellen LULUCF-actieplan met bijzondere aandacht voor veengebieden.	• LULUCF-actieplan beschikbaar
Programmatorische aanpak stikstof (74)	De milieuregelgeving in het kader van het PAS herzien.	• Ontwerpbesluit voor veeteelt en mestverwerking is opgemaakt • Bijkomende voorstellen tot aanpassing regelgeving zijn opgemaakt
Zeer zorgwekkende stoffen (7)	De bevolking op een onderbouwde en gerichte wijze adviseren.	• Infosessies bevolking • Informatie ontsluiten via de PFAS-website
	Een netwerkstructuur opzetten voor de coördinatie van de beleidsontwikkeling, - uitvoering, kennisbeheer, monitoring en onderzoek van zeer zorgwekkende stoffen. Werking heeft ook als doel het proces tussen BREF, BBT en VLAREM beter en sneller op mekaar af te stemmen [Auditaanbeveling]	• Netwerkstructuur operationeel
	Evalueren van de wetgeving i.v.m. emissies van gevaarlijke stoffen en uitwerken vangnetbepaling ter verduidelijking van de algemene voorwaarden van VLAREM II voor emissies naar water en lucht.	• Wetgeving geëvalueerd • Voorstel tot definitieve goedkeuring vangnetbepaling klaar
	Inzichten delen over mogelijke gezondheidseffecten bij de huidige blootstellingsconcentraties die gemeten worden rond 3M.	• Resultaten HBM hotspot monitoring 3M gecommuniceerd • Referentie monitoring van blootstelling aan PFAS bij Vlaamse jongeren als kwetsbare populatie opgestart
	Een registerplicht onderzoeken voor (potentieel) gevaarlijke stoffen die in de omgeving terecht kunnen komen.	• Een (risicogebaseerd) voorstel inzake de registerplicht is uitgewerkt
	Een visienota en beleidsplan opstellen voor zeer zorgwekkende stoffen afgestemd met bestaande beleidskaders, programma's en actieplannen.	• Finalisering visienota • Ontwerp beleidsplan ZZS
	Optimaliseren van de datastromen en datadeling tussen de relevante entiteiten van de Vlaamse overheid.	• Dashboard HBM opgemaakt • Data is ontsloten via Databank Ondergrond Vlaanderen
	Rapporteren over de uitvoering van het PFAS-actieplan, de aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie en het saneringsverbond.	• Rapporteringsdocument PFAS-actieplan en aanbevelingen onderzoekscommissie
	BBT-studies voor het bepalen van emissiegrenswaarden voor emissies van PFAS naar de lucht en voor het zuiveren van met PFAS belast afvalwater/bemalingswater.	• BBT-studies opgevolgd
	Bijkomende meetmethoden uitwerken, zowel naar water als naar lucht en de verplichte toepassing ervan in de compendia verzekeren.	• Onderzoekstaken 2023 van VITO-referentielabo uitgevoerd

////////////////////////////////////

	In kaart brengen van hiaten en identificeren van de noodzakelijke acties met het oog op alignering van de uitbouw van meetnetten en monitoring, inclusief voor zeer zorgwekkende stoffen. [Auditaanbeveling]	• Opportuïteiten voor de ontwikkeling en reglementaire verankering van innovatieve meet- en analysemethoden zijn geïdentificeerd • Vanuit deze evaluatie is een voorstel over de vereiste middelen geformuleerd
Leefomgevingskwaliteit (2)	Mogelijkheden en moeilijkheden van wijken/buurtten als sociale leefomgeving in kaart brengen.	• Rapport beschikbaar
	Investeren in good practices, handleidingen, beoordelingskaders en andere hulpmiddelen die zorgen voor kwaliteitsinjectie van de fysieke omgeving en de afweging van hindersituaties.	• MER beoordelingskader verdichtingsprojecten beschikbaar • Good practices m.b.t. omgevingsaspecten bouw- en sloopactiviteiten en warmtepompen, hinder asfaltproductiebedrijven beschikbaar
	Metten van het omgevingsgeluid in Vlaanderen: PIO project in het kader van innovatie.	• Onderzoeksproject gestart
	Monitoren van blootstelling aan straling via sensoren.	• Studie gestart
	Een wetenschappelijke onderbouwing en concreet beleidskader uitwerken voor gezondheid en monitoring (ELF straling).	• Gepast flankerend beleid beschikbaar • Beleidskader in uitvoering
	De uitvoering van de richtlijn omgevingslawaai op Vlaams niveau coördineren.	• CCIM SG geluid georganiseerd en gerapporteerd in Eionet • Strategische geluidbelastingskaarten voorgelegd aan VR
	Geluidsactieplannen voorbereiden en uitvoeren.	• Spoor- en wegverkeer: rapport gezondheidswinsten beschikbaar • Ontwerp geluidsactieplannen opgesteld • Luchthaven Brussel-Nationaal: isolatievoorschrift ingevoerd, onderzoeksrapport isolatiepremies beschikbaar, gids akoestische gevelisolatie gecommuniceerd
	Stilte- en luwtebeleid versterken.	• Eindrapport ontwerpstudio luwte-oases beschikbaar • Plan van aanpak stiltebeleid beschikbaar • Kwaliteitslabels stiltegebied uitgereikt
	Instrumentengids voor de 10 kernkwaliteiten opstellen.	• Instrumentele fiches beschikbaar
	Uitwerken van een wetenschappelijke onderbouwing en concreet beleidskader voor gezondheid en monitoring.	• Gepast flankerend beleid beschikbaar • Beleidskader in uitvoering
	Verdere uitbouw van het geluidmeetnet.	• Infrawerken gerealiseerd en nieuwe meetposten actief

////////////////////////////////////

Vergroening economie (12)	Werking rond Green Deals.	• Green Deals zijn succesvol begeleid • 4 nieuwe GD-ondertekeningen in 2023 • Green Deal managementprogramma is geïntegreerd in de werking
	Onderzoek en monitoring om de vergroening van de economie te stimuleren.	• Vervolgstudie transparante duurzaamheidsbenchmark uitgevoerd (i.s.m. WSE, VLAIO) • Studie over impact EU duurzaamheidswetgeving gestart • Nieuwe update van de monitor Groene Economie i.s.m. VITO
Voedselbeleid (14)	Green Deal Eiwitshift.	• Voortgangsrapport GD Eiwitshift (jaar 2) gepubliceerd • Strategie m.b.t. uitrol nieuw narratief is uitgewerkt • Eerste monitorrapport eiwitconsumptie gepubliceerd
Duurzaam wonen en bouwen (11)	Duurzamer wonen en bouwen in Vlaanderen stimuleren en goede integratie DuWoBo in omgevingsbeleid verzekeren.	• Interregproject Natuur-inbouw gestart • Objectief kader ter beoordeling van biodiversiteit in bouwprojecten uitgewerkt
EU-voorzitterschap (19)	Belgisch EU-voorzitterschap als gelegenheid en hefboom om op diverse wijze extra aandacht te trekken op enkele thema's en dossiers die voor OMG belangrijk zijn.	• Uitvoering werkplan verloopt volgens planning
Instrumentendecreet en -gids (32)	Ondersteunen van de besluitvorming en operationalisering van het instrumentendecreet met expertise in planschadevergoeding en planbaten.	• Voorstel BVR klaar • Toelichtingen gegeven en FAQ opgemaakt
Vereenvoudiging van procedures (17) <i>bijsturen regelgeving en praktijk inzake omgevingsvergunning</i>	De VLAREM-regelgeving herzien en vereenvoudigen: aanpassingen VLAREM-treinen en sectorale voorwaarden. [Auditaanbeveling]	• BBT-jaarprogramma 2024-2025 is vastgesteld • Uitvoeringsgraad BBT-agenda 2023 en BREF-agenda 2023 • Wijzigingsbesluit is opgemaakt
	De advisering van omgevingsvergunningdossiers onderzoeken; nagaan in welke mate de regelgeving en/of de adviseringspraktijk aangepast moet worden en of er concrete afspraken gemaakt moeten worden met de verschillende adviesinstanties.	• Ontwerprapport is opgemaakt • Alle relevante actoren die adviesverlenende bevoegdheid hebben, werden bevraagd [Auditaanbeveling]
	Vorbereiden aanpassingen van het Omgevingsvergunningendecreet en – besluit in uitvoering van de conceptnota.	• Ontwerp van decreet is opgemaakt • Ontwerp van besluit is opgemaakt
	We sturen de rol van GOP als adviesinstantie bij binnen de beschikbare personeelscapaciteit en zorgen voor een significante verhoging van de adviseringsgraad.	• Voorstel tot aanpassing regelgeving/ praktijk beschikbaar • Er is een significante verhoging van de adviseringsgraad

////////////////////////////////////

Modernisering leegstand (18) <i>detectie en registratie van leegstand</i>	Hervormen van de regelgeving, processen en procedures betreffende de detectie en registratie van leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimten i.s.m. o.a. VVSG, VLABEL, VLAIO en Wonen Vlaanderen. [Auditaanbeveling]	Gesprekken met betrokken partners i.v.m. nieuwe regelgevend kader afgerond
	Werken aan een betere communicatie binnen de processen en procedures m.b.t. de inventarisatie van de leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimten. [Auditaanbeveling]	- De analyse rond de communicatie is afgerond - De website is uitgebouwd - De briefwisseling is herschreven in het kader van de campagne Heerlijk Helder
	Digitale systemen voorzien ter ondersteuning van de werking rond leegstaande en verwaarloosde bedrijfsruimten en bijhorende subsidies i.s.m. o.a. VVSG, VLABEL, VLAIO en Wonen Vlaanderen. [Auditaanbeveling]	- Quick wins zijn gerealiseerd - Er loopt een verkennend onderzoek naar het bestaand digitaal platform VLOK van Wonen Vlaanderen
Modernisering Milieueffectrapportage (21)	Het regelgevend kader herzien en vereenvoudigen. In eerste instantie wijzigen van de generieke bepalingen DABM en gerelateerde decreten en besluiten en nadien optimalisaties in het kader van besluitvormingsprocessen (RUP, CP, OVD). [Relanceplan Vlaamse Veerkracht – Sneller en beter]	- Formele opstart regelgevingsproces - Ontwerp wijzigingsdecreet DABM voor parlementaire behandeling - Overzicht wenselijke en noodzakelijke optimalisaties voor integratie MER
	Communicatiestrategie bepalen en gericht acties uitvoeren voor dialoog met specifieke doelgroepen en communicatie.	Communicatiestrategie bepaald en gerichte acties uitgevoerd
	Een digitaal platform voor het Vlaams expertisecentrum omgevingseffectbeoordeling ontwikkelen. [Relanceplan Vlaamse Veerkracht – Sneller en beter]	Digitaal platform VKEC is beschikbaar
	Ontwikkelen van tools ter ondersteuning m.e.r. - screenings- en ter begeleiding van het proces en procedure voor opmaak m.e.r. [Relanceplan Vlaamse Veerkracht – Sneller en beter]	- Eerste versie van MER-screeningtool is operationeel - Digitaal uitwisselingsplatform beschikbaar
Gedoogtoets (40) <i>In het kader van handhaving</i>	Ruimtelijke gedoogtoets voor het historisch passief.	- Studie uitgevoerd - Regelgevingstraject opgestart
Innovatieve omgevingshandhaving en controle (5)	Het erkenningssysteem evalueren en wenselijke optimalisaties en mogelijkheden voor digitalisering in kaart brengen. [Relanceplan Vlaamse Veerkracht – Sneller en beter]	Voorstel optimalisatie erkenningssysteem
	Uitbreiden van het beleidsadvies/kader remote sensing naar beleidsdomeinniveau. [Auditaanbeveling]	Beleidsadvies afgewerkt en ontwerpdecreet voor aanpassing DABM/VCRO beschikbaar
	Bijdragen aan de concrete implementatie van het actieplan van de Europese Commissie inzake Environmental Compliance Assurance. Actief deelnemen aan het Europees IMPEL-netwerk.	- Coördinatie voor Vlaanderen - Deelname aan vergaderingen ECA forum en IMPEL

////////////////////////////////////

	De erkenningen waarvoor het departement bevoegd is optimaliseren.	• Aanpak gevalideerd en ontwerpbesluit opgemaakt • Continue optimalisatie van efficiëntiewinsten erkenningen [Auditaanbeveling]
	Hervormen van 20 erkenningenstelsels naar een systeem van zelfcertificering door een externe organisatie als voorkeurspiste.	• Het externaliseringstraject erkenningen energie en klimaat is gestart (i.s.m. VEKA)
	Het actieplan compliance promotion bronbemalingen uitvoeren.	• Actieplan 6-maandelijks gerapporteerd aan DR • Wetgevend kader inzake vergunningen en meldingen geëvalueerd en voorstel aanpassing beschikbaar
Proactieve en risicogebaseerde omgeving omgevingshandhaving (35)	Uitbreiden van de bestaande plichtanalyse met de componenten 'milieuhygiëne volledig gewestelijk luik' en 'RO en milieubeheer gewestelijk' met het oog op een volledige macro-risico-analyse. [Auditaanbeveling]	• Studie uitgevoerd • Overzicht 1) op gewestelijk niveau van handhavingstaken, doelgroepen en risico's bij niet-naleving 2) op hiaten/overlap gewestelijke toezichts- en handhavingsbevoegdheden
Integratie, afstemming en stroomlijning van handhaving (39)	Een plan voor de uitvoering van het OHHP over meerdere jaren opstellen, inclusief opvolgingsplan gekoppeld aan financiering. De gewestelijke handhavingsprioriteiten worden opgevolgd. Hiertoe worden afspraken gemaakt tussen de verschillende gewestelijke inspectiediensten.	• Meerjarenplan van aanpak beschikbaar • Opvolgingsplan beschikbaar • Aangepaste governance opgezet • Het OHHP vormt het coördinerend instrument om een geïntegreerde benadering voor prioriteitenstelling op gewestelijk niveau te bekomen [Auditaanbeveling]
	Een duidelijke portaal website ontwikkelen voor verschillende doelgroepen (burger, bedrijf, handhavingsactor, ...) als hét portaal voor gewestelijk omgevingshandhavingsbeleid en -uitvoering.	• Plan van aanpak is klaar
	Meewerken aan het kaderdecreet Vlaamse handhaving (KVH), het implementatiedecreet OMG en het bijhorende uitvoeringsbesluit.	• Bijdrage aan KVH geleverd • Implementatiedecreet OMG en BVR opgemaakt
Slim ruimtegebruik - instrumenten en methodieken (15)	Ondiep ondergronds ruimtegebruik integreren in beleid en praktijk via kennisdeling, ontwikkeling tools en afstemming, o.m. via het mollennetwerk binnen het ORP.	• Resultaten Stad X Ruimte gedeeld • Handreiking voor lokale besturen beschikbaar • Ontwerp kansenkaart beschikbaar
	Onderzoeken van het potentieel van wooncoöperaties in Vlaanderen als hefboom voor ruimtelijke en woondoelstellingen (i.s.m. agentschap Wonen).	• 5 leertrajecten in uitvoering
	Overleg met openbare (lokale) besturen, sociale huisvestingsmaatschappijen, publiekrechtelijke rechtspersonen, ... om mogelijkheden te onderzoeken om slecht gelegen juridisch aanbod binnen hun portefeuille niet langer te ontwikkelen.	• Actieprogramma inzet ruimtelijk instrumentarium ter realisatie van een sociaal woningaanbod beschikbaar

	De transformatie van strategische collectieve vervoersknopen ondersteunen.	• Projectoproep gelanceerd • Voorstel afstemming subsidies beschikbaar
Omgeving voor de toekomst (126)	Op basis van overleg binnen de VSDO transitiearena, de directieraad en betrokken partners instaan voor procesontwikkeling, coördinatie, organisatie en communicatie.	• Taskforce opgericht • Startnota VR beschikbaar • Transitieforum georganiseerd
Programma	Project/proces	Outputindicator
Beleidsuitvoering		
Bosuitbreidingsplan (26) <i>4000 hectare extra bos tegen 2024 en de realisatie van 10.000 hectare extra bos tegen 2030</i>	Het bosuitbreidingspotentieel voor alle gemeenten in Vlaanderen in kaart brengen.	• Digitaliseringstraject opgestart
	Proactief stimuleren van de realisatie van concrete bosprojecten en bosuitbreiding in de verschillende gebiedswerkingen.	• Drie cases waaronder Voeren, Sint-Niklaas opgestart • Expertondersteuning Strategische projecten • AGNAS-analyse openstaande bosdoelen beschikbaar
	Samenwerking verzorgen vanuit regiepartnerrol en met de Bosalliantie inzetten op de grote kansrijke dossiers.	• Interactief platform Bosplanner gecoördineerd • Communicatieplan uitgevoerd en rapportering beschikbaar
	Structurele samenwerking in het kader van bosuitbreiding met lokale besturen.	• Lerend netwerk rond Bostypes in het kader van koppelkansen met klimaat, bodem, waterbuffering, ontspanning en bouwshift opgestart
Ecologische ontsnippering (28) <i>Ontsnippering van transportinfrastructuren</i>	Het Vlaams beleid rond ecologische ontsnippering coördineren.	• Coördinatie VAPEO
	Samen met partners ontsnipperingsmaatregelen uitvoeren volgens prioritering en visie van het VAPEO. [Relanceplan Vlaamse Veerkracht - Ontsnippering]	• Ontsnipperingsmaatregelen en -studies • Communicatiecampagne 'van hier naar daar' uitgevoerd
	Opzetten (proef)projecten en kennisdeling om de principes van ecologische ontsnippering te integreren in beleid en praktijk.	• Mogelijkheden om ontsnippering van waterweg- en spoor- en van waterweginfrastructuur te versterken en te versnellen zijn verkend • Citizen science project 'dieren onder de wielen' • Ecoduct Kempengrens en ontsnipperingsmaatregelen Meerdaalwoud (N25) zijn gemonitord
Integrale gebiedsontwikkeling (29)	Uitbouwen van een gebiedsgerichte werking en de basis voor regiocoördinatie en gebiedsregie.	• De gebieden zijn gedetecteerd • Regiocoördinatoren/gebiedsregisseurs zijn aangesteld
	Gebiedsontwikkeling in de omgevingsgebieden of in Vlaanderen integraal aanpakken. • Het complex project De Nieuwe Rand mee trekken.	• Voor elk van de gebiedswerkingen en T.O.P.'s is er een gebiedsprogramma op maat, met specifieke mijlpalen, aansturing en overlegstructuur

////////////////////////////////////

<i>Gebiedsontwikkeling integraal aanpakken en gebiedsgerichte werking verder uitwerken</i>	- De interbestuurlijke samenwerkingen in gebiedscoalities verderzetten en investeren in de programmaregie. (Mee) werken aan en ondersteunen van bovenlokale initiatieven in functie van uitwerking gebiedsprogramma's en bovenlokale gebiedscoalities in het ganse omgevingsgebied en de haven.	Voor elk van de T.OP's een gebiedsprogramma op maat, met specifieke mijlpalen, aansturing en overlegstructuur beschikbaar
	Vrijwaren van overstromingsgevoelige gebieden.	Herbestemming signaalgebieden met bouwvrije opgave door aanduiding als WORK. De voorlopige vaststelling gebeurt gefaseerd in 2023
	Participeren aan de oprichting van Vlaamse parken.	- We participeren aan de werking van het Vlaams Parkenbureau, we begeleiden de opmaak van de masterplannen voor de geselecteerde kandidaat-landschapsparken en kandidaat-nationale parken - We stemmen af met lopende strategische projecten en gebiedswerkingen
Beter onderbouwde, efficiëntere en meer gedragen gebiedsontwikkeling (29)	Een gewestelijke RUP Projecten Website ontwikkelen en info over complexe projecten ontsluiten.	- De Gewestelijke RUP website kan geconsulteerd worden - Informatie m.b.t. complexe projecten is ontsloten
	Ontwikkelen Projectenmonitor 2.0.	Projectenmonitor 2.0 is beschikbaar
	Ontwikkelen slimme bevragservice.	Slimme bevragservice kan geconsulteerd worden
Vlaamse Investeringsprojecten (30) <i>een proactieve en oplossingsgerichte administratie</i>	"Vlaamse Veerkracht"-projecten begeleiden, incl. de departementale projecten in de regio's Antwerpen en Brussel. [Relanceplan Vlaamse Veerkracht – Sneller en beter]	Aantal projecten die begeleid worden: streefwaarde 20
	Samen met VLAIO voor economische speerpuntprojecten een traject uitzetten met andere Vlaamse en lokale actoren.	Aantal projecten begeleid richting een erkenning: streefwaarde 10
Vlaamse investeringsagenda (23) <i>een gedeelde gebiedsgerichte investeringsagenda voor de open ruimte</i>	Versnellen van de 4 vlaggenschipprojecten [Relanceplan Vlaamse Veerkracht - Blue Deal] .	Projecten worden opgevolgd, er wordt actief mee gestuurd op de investeringsagenda vanuit het werk van gebiedsgerichte werking
	Financiële en procedurele ondersteuning aan het Programma van landinrichting en ruilverkaveling voor de realisatie van maatregelen op terrein voor versterking van de open ruimte waarbij klimaat-, water-, natuur-, landbouw- en landschapsdoelen worden verzoend.	Investeringsbudget is aangewend

	Overheidsinvesteringen van het beleidsdomein OMG afstemmen in strategische gebieden van open ruimte.	Overheidsinvesteringen zijn afgestemd in de Programmacommissie Landinrichting
Bestuiversplan (25)	Opmaak beleidskader en actieplan om de achteruitgang van (wilde) bijen, bestuivers en andere insecten een halt toe te roepen.	3 green deals in kader van het bestuiversplan worden voorbereid - Week van de Bij is uitgevoerd
Vergunningen (54)	Projectvoorstel "Vergunningenregister als authentieke gegevensbron".	Projectvoorstel is opgemaakt
	Omgevingsloket in lijn brengen met het gewijzigde omgevingsvergunningendecreet, - en besluit. [Auditaanbeveling]	Aanbevelingen zijn verwerkt in het Omgevingsloket, afhankelijk van in werkingtreding omgevingsvergunningendecreet
	Realisatie gestructureerde Beslissingsinhoud.	Testversie voor de vergunningverlenende overheden Communicatieplan
	Realisatie Inzageloket.	Toegang tot omgevingsvergunningsdossiers i.f.v. openbaar onderzoek & bekendmaking van de beslissing
	Herwerking parametertoepassing Omgevingsloket. [Auditaanbeveling]	Proces is opgestart
Handhaving		
Proactieve en risicogebaseerde omgevingshandhaving (35)	In de praktijk brengen van het gewestelijk meerjaren omgevingshandhavingsprogramma. [Auditaanbeveling]	Individueel meerjaren omgevingshandhavingsprogramma van de afdeling Handhaving, afgestemd op het gewestelijk meerjaren omgevingshandhavingsprogramma, is beschikbaar
	Met de handhavingsinitiatieven die vervat zijn in het tweejaarlijks Vlaams Omgevingshandhavingplan inspelen op de meest actuele en andere maatschappelijk relevante thema's.	Een tweejaarlijks Vlaams <u>Omgevingshandhavingplan</u> is opgesteld of tussentijds geactualiseerd
Performant handhavingsinstrumentarium (38)	Een eenvormig kader hanteren met criteria voor het bepalen van de hoogte van de geldboete, er transparant over zijn en het kader verfijnen op basis van concrete praktijkervaring.	- Transparantie over het eenvormig kader - Het kader wordt verfijnd
Subsidiariteit in handhaving (36) <i>ondersteunen lokale besturen en andere (handhaving)actoren</i>	Gerichte initiatieven onder de aandacht van lokale toezichthouders brengen en gepaste ondersteuning bieden.	Technische bijstand op het terrein en inhoudelijke bijstand bij de inzet van handhavingsinstrumenten zijn verleend
	Kennis en tools delen met lokale overheden zodat zij hun handhavingsoopdracht beter kunnen opnemen.	- Opleidingen, kennis en tools gedeeld - Draaiboeken op maat zijn beschikbaar

////////////////////////////////////

Integratie, afstemming en stroomlijning handhaving (39) <i>een versterkte samenwerking tussen en stroomlijning van inspectiediensten</i>	Met het Forum Omgevingshandhaving een netwerk bieden voor de verschillende handhavingsactoren in het kader van gestroomlijnde handhavingsuitvoering, informatiedeling en kennisuitwisseling.	• Forum Omgevingshandhaving is operationeel
	Formuleren van beleidsvoorstellen in functie van een betere toepasbaarheid en handhaafbaarheid van omgevingsregelgeving.	• De stuurgroep Omgevingshandhaving en werkgroep Omgevingshandhaving zijn operationeel
	Uitvoeren van het actieplan, opgesteld naar aanleiding van de systeemaudit Handhaving (Audit Vlaanderen). [Auditaanbeveling]	• Over de uitvoering van het actieplan is in juni en december gerapporteerd aan het managementcomité
	Een transitietraject opstarten dat de gewestelijke inspectiediensten en handhavers van het beleidsdomein Omgeving maximaal integreert.	• Overzicht van stroomlijningsinitiatieven die als eerste de omgevingshandhaving verder zullen optimaliseren"
Kennis en expertise		
Geïntegreerde en actuele omgevingsmonitoring (45)	Opmaak van een gezamenlijk advies met de betrokken partners op niveau Vlaanderen.	• Advies beschikbaar
	Binnen DOMG een monitoringsagenda opstellen.	• Eerste versie monitoringsagenda klaar
	Het portaal, de indicatoren en data verbeteren en informatie- en opleidingsmomenten organiseren.	• Minimaal 4 acties/ jaar voor kwaliteitsverbetering en informatie/opleiding
	Overzetten indicatoren uit het ruimterapport, groene economie, MDO en indicatoren omgevingsrapportage en kwaliteitsverbeteringen.	• Indicatoren in het kader van verplichte rapportages en bestaande indicatoren zijn toegevoegd en staan online
Omgevingsonderzoek op beleidsdomeinniveau (41)	Deelnemen aan onderzoeks- en kennisdelingsactiviteiten binnen Europese en internationale projecten (EEA, HBM4EU, PARC i.v.m. chemische stoffen en gezondheid, EJP SOIL, SCALE, SERENA, Global Soil Partnership, ESPON, DUT, GeoERA, ...).	• Input is tijdig geleverd
	Uitrollen van een LT-visie onderzoek binnen DOMG.	• Platform omgevingsonderzoek is operationeel
	Onderzoek afstemmen met partners binnen en buiten het beleidsdomein.	• Werkgroep Onderzoekscoördinatoren van beleidsdomein Omgeving is 3 keer samengekomen
	Beleidsdomeinbrede strategische onderzoeksagenda uitwerken.	• Beleidsdomeinbrede strategische onderzoeksagenda is afgerond

////////////////////////////////////

Kenniscentrum voor omgevingsthema's (43) <i>beleidsdomeinoverschrijdende kennishub's</i>	Oprichting van kenniscentra of consolidatie ervan in samenspraak met de betrokken VO-entiteiten.	Nieuwe kenniscentra zijn opgericht of geconsolideerd
	Uitwerken van de inhoudelijke focus van 5de cyclus VHBP en officialiseren van de betrokkenheid van elke actor binnen de kennishub.	- Jaarplan eerste werkjaar beschikbaar - Eindrapport participatietraject beschikbaar
	Lokale besturen met richtlijnen, best practices e.d. ondersteunen.	Richtlijnen e.d. zijn opgemaakt en publiek beschikbaar
Omgevingsrapportage (42) <i>driedelige opdracht omgevingsrapportage</i>	Opmaak en uitvoering van het meerjarig werkprogramma omgevingsrapportage.	5-jarig werkprogramma uitgevoerd volgens planning - Set indicatoren in het kader van omgevingsrapportage gerapporteerd
Monitoren, rapporteren en evalueren van omgevingshandhaving (44)	Rapporteren over omgevingshandhaving.	- Online Omgevingshandhavingsrapportage 2022 beschikbaar - Opmaak Omgevingshandhavingrapport 2024 gestart
Open en innoverende organisatie		
Datagedreven handhaving (53)	Het delen van inspectiedata bevorderen door te voorzien in een juridisch kader, stakeholdermanagement, en technische uitbreidingen van toepassingen. Capteren, ontsluiten en visualiseren data.	- Juridisch kader - Stakeholdermanagement - Stappenplan om handhavingsdata te capteren, ontsluiten en visualiseren beschikbaar
	Onderzoeken van de noden inzake uitwisseling en monitoring van omgevingshandhavingsdata in samenwerking met Digitaal Vlaanderen. [Relanceplan Vlaamse Veerkracht – Sneller en beter]	Opstart businesscase databehoeften omgevingshandhaving
Digital Twin (49)	Roadmap naar een digital twin voor omgevingseffecten ontwikkelen.	To be architectuur is uitgewerkt
Kruispuntbank Omgeving (127)	Een omkadering voor de Kruispuntbank Omgeving voorbereiden.	Aangepaste regelgeving, voorstel organisatie en financiering is voorgelegd op het MC
	Informatie rond vergunningen, mer, seveso, veiligheid, GBPV, stortplaatsen, schadegevallen, IMJV, bodemonderzoek en saneringen gecombineerd op locatie vindbaar maken.	Basisversie Kruispuntbank Omgeving staat online
Maatschappelijk draagvlak (47) <i>Stimuleren van kennis en draagvlak</i>	Onderzoek, opbouw capaciteit, kennisdeling en initiatieven nemen en ondersteunen i.v.m. draagvlak voor de klimaat- en ruimtelijke transitie.	- Eerste rapport draagvlakmonitor uitgebracht - Scenario ondersteuningsaanbod voor effectievere klimaatcommunicatie door lokale besturen uitgewerkt - KlimaatCampagne "ik trek het me aan 2023" uitgevoerd en campagne 2024 voorbereid

////////////////////////////////////

	Onderzoek, opbouw capaciteit, kennisdeling en initiatieven nemen en ondersteunen i.v.m. draagvlak over het samengaan landbouw-natuur.	- Voedseldeal 'agro-ecologie' gecoördineerd en studie beleidscan agro-ecologie uitgevoerd - Website met een overzicht van goede praktijken rond agro-ecologie beschikbaar - Projectoproep 2023 'Landbouw-Natuur: op zoek naar een win-win'
	Expertise leveren bij de uitwerking van het kenniscentrum stedelijke natuur als kennis- en netwerkHUB voor stedelijk vergroening.	- Werking natuurhuis Brialmont is afgestemd en uitgewerkt - Afgestemde bijdrage natuurweefselplanproces
	Ecocampusprogramma uitvoeren.	<u>Ecocampus uitvoeringsplan 2023</u> is uitgevoerd
	MOS-programma uitvoeren.	<u>MOS uitvoeringsplan 2023</u> is uitgevoerd
	NME-programma uitvoeren.	<u>NME uitvoeringsplan 2023</u> is uitgevoerd
Ontsluiten van masterdatasets in het kader van vastgoed informatieplatform en woningpas (52)	Noden onderzoeken voor uitwisseling en monitoring van omgevingsdata i.s.m. Digitaal Vlaanderen. [Relanceplan Vlaamse Veerkracht – Sneller en beter]	Uitrol businesscase Vastgoed informatieplatform (VIP)

3.2 ISE BODEM EN ONDERGROND

SD 1. Een onderbouwd bodembeleid OD 1. Naar veerkrachtige bodems in Vlaanderen
SD 3. Verstandig benutten van de ondergrond

Programma	Project/proces	Outputindicator
Beleidsontwikkeling		
Bilateraal en internationaal beleid en samenwerking (55)	Inzetten op EJP Soil met subprojecten SCALE en SERENA, op SoilWise en meewerken aan EUSO, INSII en NRC soil.	- Tussentijds rapport erosiemodellering en aanpak erosiebestrijding in Vlaamse EJP SCALE-gebieden beschikbaar - Evaluatie Europese LUCAS metingen vs. Vlaams bodemkoolstofmonitoringnetwerk Cmon. Beschikbaar - EJP SERENA: indicatoren uitgewerkt

////////////////////////////////////

	Deelnemen aan Citizen Science projecten m.b.t. bodem.	- Inhoudelijke inbreng project 'Hoe gezond zijn Limburgse tuinen?' - Ontvangen bodemdata - Uitrol project 'Bodeminformatie voor verschillende doelgroepen'
Onderbouwd bodembeleid (58)	Onderzoeken van de rol van bodems in droogte- en wateroverlastproblematiek en de kwaliteit van bodems na ontharding. Toevoegen bodemdata in de Vlaamse bodemdatabank en beheren, analyseren, verwerken en ontsluiten van deze data.	Nieuwe onderzoeksprojecten zijn gestart
	Modelleren van erosie en sedimenttransport. Onderzoeken van het aanduiden van prioritair gebieden en socio-economische impact van erosie.	- Kaartlagen dekkend voor Vlaanderen opgemaakt - Scenarioanalyses voor erosiebestrijding uitgevoerd - Indicatoren gepubliceerd
Erosie (59)	De gebiedsgerichte werking rond erosiebestrijding versterken i.s.m. VLM en VMM.	De instrumentenafweging is afgewerkt en voorgesteld aan de stakeholders
	De doorwerking van de evaluatie van het erosiebeleid voorzien i.s.m. VMM, VLM en het Dep L&V.	Gevraagde beleidsdocumenten zijn aangeleverd
	Referentiebibliotheek van fysieke ondergrondmonsters uitbouwen.	Referentiebibliotheek is uitgebouwd.
Kennis en expertise		
Minerale grondstoffen en ondergronds ruimtegebruik (61)	Coördinatie en informatica-technische uitbouw van DOV.	Jaarplan 2023 gerealiseerd
	Kennisopbouw ondergrond via VLAKO-referentietraak en eigen geologisch onderzoek en ontwikkelde toegepaste tools.	- Opgeleverde producten 3D geologische modellen en beschikbare tools op DOV - Geactualiseerde website afgestemd op eindtermen secundair onderwijs
	3de Algemeen Oppervlaktedelfstoffenplan (AOD) opmaken.	AOD vastgelegd door de VR
	OSLO standaard voor bodem en ondergrond ontwikkelen.	Ontwerp standaard klaar voor publieke review
	Verder uitwerken van het datakwaliteitsframework DOV.	- Evaluatierapport m.b.t. aangeleverde data 2022 aan elk boorbedrijf bezorgd - Aanvullende set publieke KPI's m.b.t. erkende boorbedrijven gepubliceerd - Datastromen uitbreiden in het kader van de VSDO transitie Omgeving voor de toekomst

////////////////////////////////////

	Een kader uitwerken voor de opvolging van seismiciteit bij projecten in de diepe ondergrond. Dynamische modellering voor optimale afbakening van volumegebieden in de diepe ondergrond.	• Afspraken uit overlegvergaderingen met de Koninklijke Sterrenwacht onder de vorm van expertgroepen om verschillende deelaspecten uit te werken • Onderzoeksproject dynamische modellering afgerond
Diepe ondergrond (62)	Kennisopbouw in functie van de opmaak van de structuurvisie diepe ondergrond.	• Onderzoeksproject afgerond
	Verdere uitbouw van kennis rond diepe geothermie. Evalueren en faciliteren van bestaande aanvragen en behandelen vergunningsaanvragen voor nieuwe diepegeothermieprojecten.	• Uitvoeringsgraad tijdige advisering vergunningsaanvragen: 100%
	Geologisch bijdragen aan de evaluatie van bestaande diepeaardwarmteprojecten i.s.m. VEKA.	• Evaluatienota conform afspraken kabinet

3.3 ISE ENERGIE, ISE WATER, ISE PLATTELANDSBELEID, ISE AFVAL EN MATERIALEN, ISE NATUUR EN BIODIVERSITEIT

ISE ENERGIE

SD 3. Versnelde uitbouw van milieuvriendelijke energieproductie OD 3.3: Windplan 2025 opstellen en implementeren

ISE WATER

SD 3. Plannen maken en uitvoeren met engagementen voor gezond en duurzaam watersysteem OD 2. Klimaatadaptatie planmatig onderbouwen

ISE PLATTELANDSBELEID

SD 1. Een specifiek plattelandsbeleid de plattellandsuitdagingen OD 1. Het Vlaams plattelandsbeleid is ingebed in het Europese plattelandsbeleid

ISE AFVAL EN MATERIALEN

SD 1. Dematerialiseren en het sluiten van materiaalkringlopen

ISE NATUUR EN BIODIVERSITEIT

SD 1. Een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, overal en dichtbij voor iedereen

Programma	Project/proces	Outputindicator
Beleidsontwikkeling		
Bilateraal en internationaal beleid en samenwerking (55)	Actieve opvolging van de internationale evoluties, onderhandelingen, verdragen en verplichtingen op inzake de thema's omgeving, afval en materialen, bodem en ondergrond, energie, klimaat, lucht, water, natuur en biodiversiteit, plattelandsbeleid, onroerend erfgoed en dierenwelzijn, samen met de inhoudelijke experts. Coördinatie van of bijdragen tot Vlaamse en Belgische standpunten in dit verband en mee zorgen voor de terugkoppeling naar Vlaanderen.	Continue opvolging en terugkoppeling

////////////////////////////////////

3.4 ISE KLIMAAT

SD 1. Vlaanderen op weg naar klimaatneutraliteit

SD 2. Een ambitieus en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030

Programma	Project/proces	Outputindicator
Beleidsontwikkeling		
LULUCF (67)	Opstart en uitvoering van bodemkoolstofmonitoringsnetwerk samen met INBO, ILVO, ANB en het Departement Landbouw en Visserij.	Nulmeting is uitgevoerd voor 280 meetpunten en werkjaar 2 is opgestart
Internationale klimaatfinanciering (69)	Voorstellen formuleren voor een Vlaamse langetermijnstrategie rond internationale klimaatfinanciering i.s.m. DKBuza.	Voorstellen geformuleerd
Beleidsuitvoering		
Internationale klimaatfinanciering (69)	Vorbereiding en lancering van de projectoproep voor uitvoeringsprojecten 2023 voor i.s.m. VEKA, DKBuza, FIT, VLAIO en VITO.	- Projectoproep IKF - Uitvoeringsprojecten IKF en VPWvO in het buitenland (zie ook regulier beleid)
	Administratieve en financiële voorbereiding van dossiers i.s.m. VEKA. Inhoudelijke opvolging van de projecten, voorbereiding van de communicatie over de goedgekeurde projecten en rapportering.	- Projectvergaderingen - Communicatie-insteek naargelang het forum (sociale media, G-STIC conferentie, persberichten,...) - Rapporteringen aan OESO-DAC, EU, UNFCCC, ...
Kennis en expertise		
Onderzoek (72)	Onderzoekstraject klimaatwijken: - klimaatwijk Mechelse Vesten - klimaatwijk Walle Kortrijk - klimaatwijk Ter Elst Leuven Aanpak leertraject klimaatwijken.	- Opgeleverde eindrapporten per klimaatwijk - Aanpak Leertraject communicatie en disseminatie van leertraject gedurende onderzoekstraject van 3 klimaatwijken (rapport + studiedag)
Open en innoverende organisatie		
Klimaatimpact Vlaamse overheid (70)	Onze CO2-uitstoot verder verminderen en compenseren met het oog op het behoud van het label CO2-neutrale organisatie.	- Label CO2-neutrale organisatie is behouden - Afgeslankt en geëlektrificeerd wagenpark (10 extra Elektrische voertuigen in 2023) - Berekende en gecompenseerde resterende CO2-uitstoot Uitgevoerde prioritaire acties uit reductieactieplan - Langetermijn vastgoedstrategie is opgesteld

////////////////////////////////////

	Governance (afstemming, monitoring, rapportering, evaluatie en communicatie) van het klimaatplan Vlaamse overheid en van de -15% doelstelling in het kader van de energiecrisis.	• Referentiedata en hieruit voortvloeiende nieuwe doelstellingen (met inclusie uitbreiding scope Mobiliteit) zijn verzameld, uitgerekend en gecommuniceerd met de entiteiten • Voortgangsrapporten voor verbruiksjaar 2021 zijn opgesteld en gecommuniceerd naar politieke stuurgroep en entiteiten. • Entiteiten zitten op schema richting doelstelling of hebben verklaring waarom dit niet zo is (comply or explain principe) • Tussentijdse en eindrapportering verbruiken winter 2022-2023 opgemaakt per entiteit en gecommuniceerd
--	--	---

3.5 ISE LUCHT

SD 1. We gaan voor zuivere lucht

Programma	Project/proces	Outputindicator
Beleidsontwikkeling		
PAS (74)	Trekken/meewerken aan onderdelen van PAS-programma: ontwikkelplan maatwerkgebieden, handhaving, monitoring en rapportering i.s.m. ANB, VLM, VMM en INBO.	• Aanzet vergunningenregister (programma vergunningen) • Voorstel voor jaarlijkse voortgangsrapportering is uitgewerkt • Jaarlijkse monitoring operationeel • PAS-indicatoren bepaald • Uitgewerkt concept stikstofboekhouding
	Coördinatie opmaak van het definitieve PAS-programma en trekken plan-MER-PAS-proces (t.e.m. finale goedkeuring door team Mer). Dit gebeurt in samenwerking met VMM, VLM, ANB.	• Goedgekeurd Plan-MER • Aanvullende nota's: replieknota O.O., nota aan de Vlaamse Regering, implementatienota PAS 2023 - 2024/2030 • Definitieve programmatekst PAS • Voorstel van decreet klaar
	Coördinatie van de uitvoering van het PAS-programma.	• Coördinatiestructuur van PAS-programma beslist • Procesmanager, mensen en middelen zijn toegewezen

////////////////////////////////////

	Opmaak van een IT-business plan voor tools vereist voor vergunningsverlening en gekoppeld aan evaluatiesysteem gekoppeld aan beoordelingskader bij vergunningen.	• Werkplanning en budgettering • Start uitvoering i.f.v. goedgekeurd plan
--	--	--

3.6 ISE DIERENWELZIJN

SD 1. Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

SD 2. Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn

Programma	Project/proces	Outputindicator
Beleidsontwikkeling		
Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren (dierenwelzijn) (80)	Behandeling van aanvragen voor vergoedingen vanuit de sector door de landcommissies. De benodigde middelen worden stapsgewijs overgemaakt aan de VLM.	• Overleg, overmaken budget aan VLM
	Er worden in onze opdracht rondetafelgesprekken georganiseerd, waarbij wordt ingezoomd op de domeinen waarin momenteel de meeste dierproeven uitgevoerd worden in Vlaanderen.	• Actieplannen beschikbaar
	Onderzoeken of de bestaande techniek voor reversibele bedwelming van volwassen runderen op punt staat in onze praktijkomstandigheden.	• Praktijktest uitgevoerd
	Nagaan onder welke voorwaarden (in het bijzonder de termijn) het gebruik van kooisystemen in de pluimveehouderij uitgefaseerd kan worden.	• Ontwerp regelgeving opgemaakt
	De werking van de Vlaamse ethische commissies dierproeven optimaliseren via gebruik van de evaluatietool.	• De werking van de ethische commissies is meer systematisch opgevolgd
	Regelgeving opmaken die rekening houdt met de adviezen van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn.	• Evaluatie en doorvertaling adviezen van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn in regelgeving, adviezen, ...
	Ontwerpbesluit met lijst van producten opmaken.	• Ontwerpbesluit beschikbaar
	Regelgevende initiatieven voor de fokkerijreglementering van honden en katten.	• Ontwerp regelgeving opgemaakt
	Ondersteunen van de inzet van mobiele slachthuizen, rekening houdend met het dierenwelzijn, de kostprijs en de voedselveiligheid.	• Overheidsopdracht beschikbaar
	Overheidsopdracht voor vogels uitschrijven.	• Overheidsopdracht beschikbaar
	Instaan voor de verdere uitbouw en opvolging van Re-Place.	• Overleg georganiseerd en onderzoeksprojecten opgevolgd

////////////////////////////////////

	Erkenningsvoorwaarden opstellen voor de nieuwe categorie 'opleidingscentrum voor interventiehonden'.	• Ontwerpbesluit beschikbaar
	Trekken van Europese werkgroep die de alternatieven voor chirurgische castratie van biggen opvolgt.	• Overleg gecoördineerd
	Externe adviezen op het voorontwerp van decreet verwerken.	• Advies aan de minister bezorgd
	Verderzetten van de samenwerkingscultuur met overheden van andere lidstaten (met name Hongarije, Tsjechië en Slowakije) m.b.t. de handel in honden.	• Rapporten van overleg en voorbereiding werkbezoek beschikbaar
	Stappen zetten om het welzijn van dolfijnen in het enige Vlaamse dolfinarium te garanderen.	• Ontwerp regelgeving opgemaakt
Beleidsuitvoering		
Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn (82)	Sensibilisering op basis van objectieve en wetenschappelijk onderbouwde parameters.	• Communicatie-initiatieven uitgevoerd
	Financiële ondersteuning in het kader van de verwerving van erkende Dierenwelzijnslabels.	• Ontwerp van BVR beschikbaar
Handhaving		
Waken over een kordaat controle- en handhavingsbeleid (83)	Waar nodig de inzet van externe dierenartsen voor controles in de slachthuizen bijsturen.	• Werkwijze is aangepast

3.7 ISE ONROEREND ERFGOED

4.3.1. Onroerenderfgoedzorg staat voor duurzame oplossingen

Programma	Project/proces	Outputindicator
Handhaving		
Handhaving als sluitstuk voor een duurzaam onroerend erfgoedbeleid (86)	Een methodologie ontwikkelen die op basis van een risicogebaseerde benadering aanreikt op welke proactief initiatief rond onroerend erfgoed prioritair kan worden ingezet, om geleidelijk aan een proactieve handhaving uit te bouwen.	• Methodologie is ontwikkeld

////////////////////////////////////

4 DOELSTELLINGEN INTERNE WERKING

De doelstellingen m.b.t. de interne werking staan in eerste plaats ten dienste van de missie, visie en strategie. Deze beheerdoelstellingen zijn ingedeeld volgens de thema's van de leidraad organisatiebeheersing en bevatten de acties/projecten die uitgevoerd worden in de periode 2023-2024. Voor elke actie/project wordt de kritieke prestatie-indicator beschreven.

4.1 EEN STERKE, DOELGERICHTE OPEN EN INNOVERENDE ORGANISATIE

SD1 EEN STERKE, DOELGERICHTE, OPEN EN INNOVERENDE ORGANISATIE

OD 1. EEN VERBETERDE ORGANISATIEBEHEERSING EN RISICOMANAGEMENT		
OD 1.1	Optimaliseren van producten en diensten	
PROJECT 1	A) Ontwikkelen producten en dienstencatalogus AS IS B) Definiëren producten en dienstencatalogus TO BE in functie van kerntaken departement	• Producten en dienstencatalogus incl. indicatoren is beschikbaar • Kerntaken TO BE gedefinieerd
PROJECT 2	Opzetten governancesysteem en koppeling met interbestuurlijke producten en dienstencatalogus (IPDC)	• Werkafspraken, standaarden en koppeling met IPDC afgerond
OD 1.2	Optimaliseren van doelstellingen en indicatoren	
PROJECT 1	Beheersdoelstellingen i.f.v. leidraad organisatiebeheersing	• Geactualiseerde beheerdoelstellingen incl. indicatoren zijn beschikbaar
PROJECT 2	Beleidsdoelstellingen in het kader van bijdrage regeerakkoord	• Geactualiseerde beleidsdoelstellingen incl. indicatoren zijn beschikbaar
OD 1.3	Optimaliseren risicobeheersing	
PROJECT 1	Identificeren risico's bij producten en diensten	• Risicoanalyse + beheersmaatregelen: 5 nieuwe analyses/jaar
PROJECT 2	Uitbouwen monitoringstool en governancesysteem voor risico's	• Tool, werkafspraken en basisregisters is beschikbaar eind 2024

////////////////////////////////////

OD 2. EFFICIENT MONITOREN VAN DE WERKING EN BIJDAGEN VAN DE ORGANISATIE		
PROJECT 1	Opzetten van en organisatiedashboard voor het monitoren van de werking en bijdragen van het Departement Omgeving	Een eerste organisatiedashboard is beschikbaar

OD 3. HET DEPARTEMENT OMGEVING IS EEN INNOVERENDE OVERHEID		
OD 3.1	Innovatiecultuur verbeteren	
PROCES	Informereren over innovatieprojecten binnen het departement	3 toelichtingen georganiseerd
PROJECT 1	Innovatieportfolio ontwikkelen binnen het Ondernemingsplan	Prototype beschikbaar en volledig uitgewerkt
PROCES	In huis kennis over innovatietechnieken delen	Kennisdeling georganiseerd
OD 3.2	Incrementele innovaties ontwikkelen	
PROJECT 1	DOMG Incubator: uitwerken innovatiecases	Afgeronde innovatiecases
OD 3.3	Vernieuwende innovaties ontwikkelen	
PROJECT 1	Beleidsverkenningen uitvoeren om een basis te leggen voor toekomstige beleidsvoorstellen en partners van het omgevingsbeleid nieuwe inspiratie aan te reiken	- Afgeronde beleidsverkenningen rond de thema's 3D omgevingsbeleid, ecosysteemdiensten, sociale dimensie en post-calamiteiten - Nieuwe beleidsverkenningen opgestart

OD 4. HET DEPARTEMENT OMGEVING IS EEN DATAGREDREVEN OVERHEID		
DATA WORDT GEBRUKT ALS FUNDAMENTEEL ONDERDEEL VAN HET TOT STAND KOMEN, UITVOEREN EN METEN VAN BELEID		
OD 4.1	Datageletterdheid: cultuurverandering & opleiding van medewerkers	
PROJECT 1	Digitale leercampagne: datageletterdheid	% departementale medewerkers die deze opleiding afwerkten
PROJECT 2	Uitbouwen data community	Community wordt opgezet en ondersteund
OD 4.2	Data-ecosysteem: toegankelijke data & inzichten creëren d.m.v. data	

////////////////////////////////////

PROJECT 1	Opmaken roadmap sensorendataplatform 2022-2027	Plan van aanpak met acties en actieverantwoordelijken is beschikbaar tegen eind 2023
PROJECT 2	Uitbouwen rapporterings- en visualisatieplatform	- Architecturen zijn beschikbaar - Aanbevelingen en acties worden gerealiseerd
PROJECT 3	Uitbouwen datascience self-service platform	Een werking is beschreven en geïmplementeerd
PROJECT 4	Uitbouwen Linked Open Data-publicatieplatform	Een werking is beschreven en geïmplementeerd
OD 4.3	Data governance: formalisering van richtlijnen en processen voor het beheer van data & duidelijke rolverdeling en verantwoordelijkheden	
PROJECT 1	Opzetten van een data governance werking	- Werking is gedocumenteerd (Confluence, Intranet) - Bouwstenen van data governance zijn klaar voor gebruik en worden actief onderhouden
PROJECT 2	Beheren van codelijsten	Documentatie en systeem zijn beschikbaar
PROCES	FAIRe onderzoeksdata	# onderzoeken uit de onderzoeksagenda dat volgens het nieuwe proces publiceert

OD 5. BIJDRAGEN AAN HORIZONTALE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN VLAAMSE OVERHEID

PROJECT 1	Evalueren kader hybride werken	Evaluatie afgerond in 2023
PROJECT 2	Aansluiten bij arbeidsplaatsbeheer	Aangesloten in 2023
PROCES	Opvolgen aanbevelingen Audit Vlaanderen	Realisatiegraad aanbevelingen volgens vooropgestelde termijn
PROCES	Opvolgen personeelsbesparing	Realisatie koppenbesparingsdoelstelling tegen einde legislatuur
PROCES	Opmaken en actualiseren preventieplan	Realisatiegraad JAP
PROCES	Opmaken en actualiseren diversiteitsplan	Diversiteitsplan beschikbaar

////////////////////////////////////

OD 6. HELDERE COMMUNICATIE		
OD 6.1	Externe communicatie	
PROJECT 1	Migratie website DOMG naar Vlaams webplatform	Aantal gemigreerde luiken: 4
PROJECT 2	Principes van Heerlijk Helder toepassen in externe communicatie	Aantal herschreven brieven volgens criteria Heerlijk Helder: 75%
PROJECT 3	Campagne Tegelwippen	Campagne uitgevoerd volgens planning
OD 6.2	Interne communicatie	
PROJECT 1	Eventkalender	Actueel overzicht van geplande activiteiten
OD 6.3	Evalueren en bijsturen communicatie	
PROJECT 1	Communicatiecampagnes evalueren	Evaluatieverslag per campagne

OD 7. EEN FLEXIBELE EN WENDBARE ORGANISATIE		
OD 7.1	Verder uitbouwen van competenties rond projectmanagement en bedrijfsarchitectuur	
PROCES	Continu optimaliseren van een helder begrippenkader, methoden en technieken in kader van projectmanagement	Geactualiseerd begrippenkader en wegwijzer naar methoden en technieken
PROJECT 1	Governance en aanpak m.b.t. bedrijfsarchitectuur uitwerken	Begrippenkader en aanpak zijn uitgewerkt

OD 8. VERHOGEN DRAAGVLAK VOOR DE DOELSTELLINGEN VAN HET DEPARTEMENT EN VERSTERKEN VAN HET BELEIDSEFFECT/-IMPACT VAN ONZE WERKING		
OD 8.1	Opzetten en uitrollen van een doordacht belanghebbendenmanagement	
PROJECT 1	Afstemmen en opstarten belanghebbendenmanagement op departementaal niveau (strategisch) (Spoor 1 - BHM traject) – Bepalen van primaire belanghebbenden van het departement en inbedden van de participatie	- Primaire en strategische belanghebbenden van DOMG zijn bepaald - De aanpak van de dialoog is met deze belanghebbenden door- en afgesproken

////////////////////////////////////

PROJECT 2	Afstemmen en opstarten belanghebbendenmanagement op departementaal niveau (intermediair) (Spoor 2 - BHM Traject) - Afstemmen van initiatieven naar belanghebbenden/samenwerking met partners	• Partner O 6 x georganiseerd/jaar • Initiatieven naar partners zijn intern gedeeld en afgestemd
PROJECT 3	Afstemmen en opstarten belanghebbendenmanagement op in elke afdeling (operationeel) (Spoor 3 - BHM Traject)	• Noden en vereisten van afdelingen m.b.t. belanghebbendenmanagement zijn in kaart gebracht • Concrete hulpmiddelen (o.a. externe begeleiding) op maat van specifieke noden bij processen, projecten, programma's, ... zijn uitgewerkt/in kaart gebracht
OD 8.2	Bekendmaken, evalueren en bijsturen van het belanghebbendenmanagement van het departement	
PROJECT 1	Bepalen hoe we over BHM terugkoppelen met onze belanghebbenden	• Open en transparante, continue communicatie over doelstellingen en activiteiten uitgevoerd • Continue terugkoppeling met de primaire strategische belanghebbenden is verankerd in de structurele dialoog
PROCES	Belanghebbendenmanagement evalueren en bijsturen	• Jaarlijkse rapportering aan de DR

OD 9. EEN OPTIMALE FINANCIERING VAN OMGEVINGSDOELSTELLINGEN		
OD 9.1	Optimaliseren aanwending Europese en (inter)nationale financieringsbronnen	
PROJECT 1	Projectenloket verder uitbouwen, met aandacht voor opportuniteiten binnen het departement, zoals bv. klimaat en digitalisering (cf. EU -programma's Interreg, LIFE, HORIZON Europe,) en de financiële processen voor EU-financiering optimaliseren en uitvoeren	• Stijging in de aanwending van Europese en internationale middelen
OD 9.2	Optimaliseren Vlaamse financiering i.f.v. omgevingsdoelstellingen	
PROJECT 1	Co-coördineren verdere uitrol van het project Vlaamse Brede Heroverweging	• Doorwerking resultaten in traject voorbereiding regeerbijdrage en belanghebbendenmanagement
OD 9.3	Maximaliseren van efficiëntiewinsten financiële beheersmaatregelen	

////////////////////////////////////

PROJECT 1	Meewerken aan ondersteunend onderzoek met EY-project over de (niet-betwistbare invorderingen Omgeving	• Finaal verslag EY
PROJECT 2	Vorbereiden afschaffing DAB MINAfonds voor i.s.m. Departement FB	• Financiële hertekening processen (transcodificaties, ...) uitgewerkt tegen eind 2024 • Juridische aanpassingen/Delegaties
PROJECT 3	Vorbereiden migratie naar een nieuw financieel systeem i.s.m. het Departement FB	• Financiële hertekening processen (transcodificaties, ...) en uitgewerkte procedures voor Departement Omgeving
PROJECT 4	Nieuwe handhavinginstrumenten (OE-procedures) implementeren	• Gefinaliseerde processen en procedures • Opstarten eerste invorderingsdossiers tegen eind 2023

OD 10. EEN DUURZAME EN TOEKOMSTGERICHTE WERKOMGEVING

PROJECT 1	Wagenpark vergroenen	• Tegen 2023 bestaat 95% van het wagenpark uit elektrische voertuigen
PROJECT 2	Verhuis vorbereiden	• Verhuis afgerond in 2024
PROCES	Het departement ondersteunen op vlak van ICT-materiaal	• Refreshoperaties zijn afgerond

////////////////////////////////////

5 TOEWIJZING PERSONEEL EN MIDDELEN

De totale personeelsbezetting op 3 januari 2023 bedroeg 806,85 VTE waarvan na het in rekening brengen van afwezigheden wegens ziekte, geplande verlofstelsels, verwachte pensioneringen, enz. 776,9 VTE beschikbaar is om de opdrachten van het departement uit te voeren. Onderstaande grafiek bevat een toewijzing van deze personeelsleden aan de 5 bedrijfsfuncties van het departement.

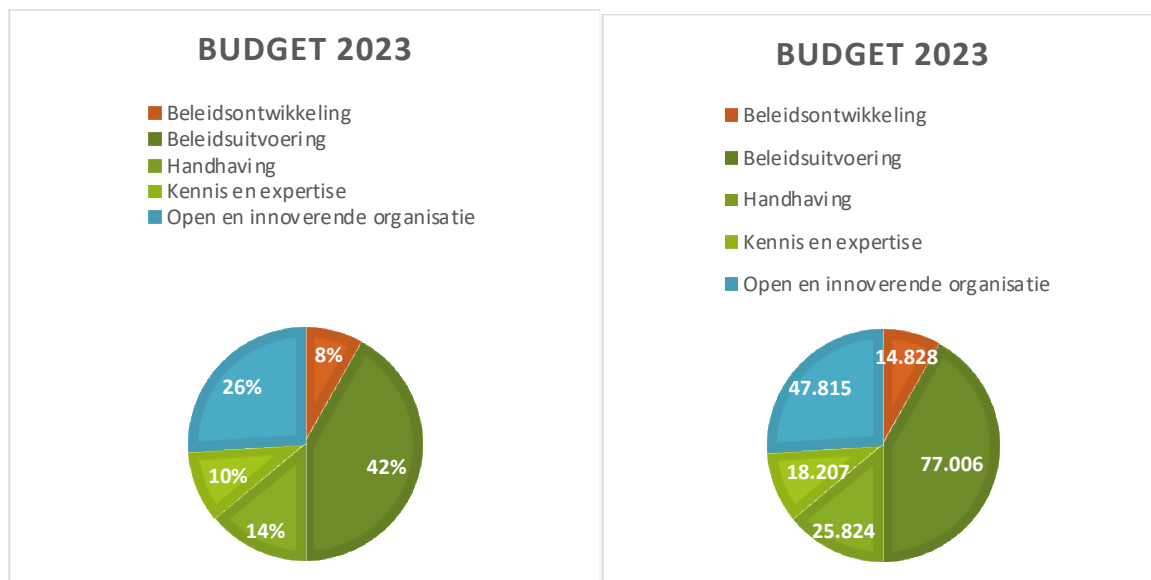

Figuur verdeling VTE over bedrijfsfuncties DOMG

Het budget voor het Departement Omgeving voor 2023 bedraagt 560 mio euro (zonder rekening te houden met basisallocaties met een ruiter). Circa 377 mio euro hiervan zijn dotaties en toelagen, circa 71 mio euro is bestemd voor de lonen van het departement.

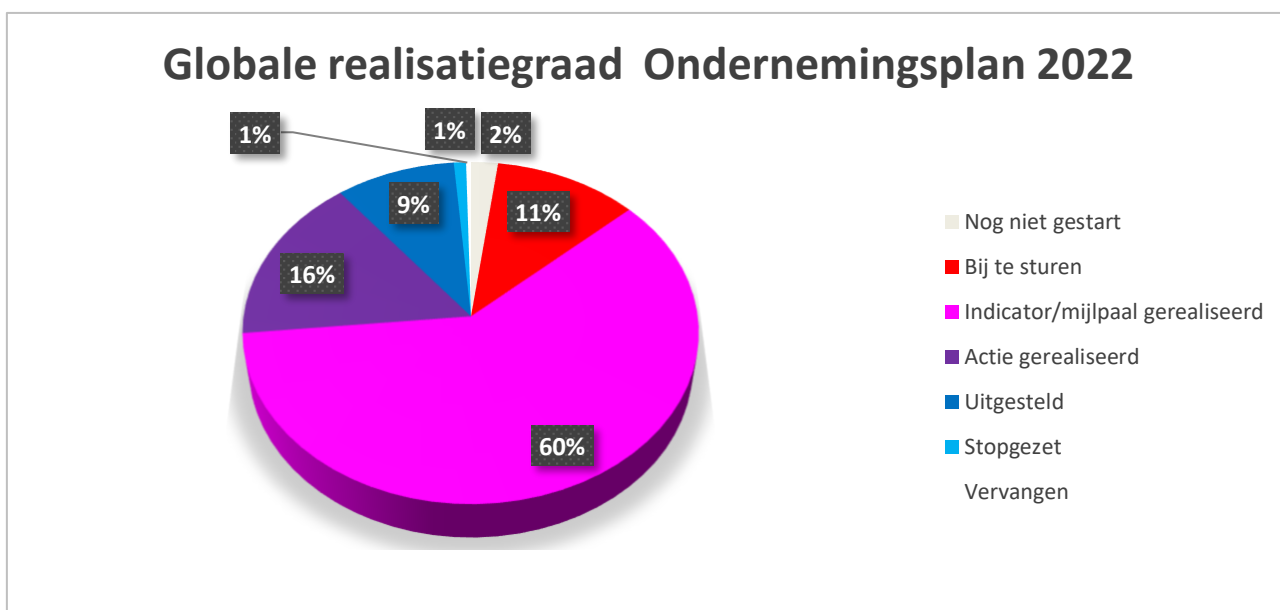
Begroting Departement Omgeving 2023	VAK-budget 2023	VEK-budget 2023
Totaal Departement excl. DOT/TOE & lonen	112.825.000	127.930.000
Dotaties/toelagen (SIDO)	376.587.000	376.963.000
Totaal Departement excl. lonen	489.412.000	504.893.000
Lonen Departement	70.856.000	70.856.000
TOTAAL DEPARTEMENT	560.268.000	575.749.000

Een toewijzing van de beschikbare kredieten aan de 5 bedrijfsfuncties geeft volgend beeld:

6 REALISATIE ONDERNEMINGSPLAN 2022

Onderstaande figuur geeft de realisatiegraad van het ondernemingsplan 2022 weer.

////////////////////////////////////

De rapportering over de uitvoering van het ondernemingsplan 2022 is toegevoegd als bijlage 1. Voor elk van de in het ondernemingsplan 2022 vooropgestelde projecten/processen wordt een status en waar nodig duiding gegeven. Op basis van deze rapportering kan worden vastgesteld dat voor 60% van de acties de vooropgestelde doelstelling gerealiseerd werd. Voor 16% werd daarenboven ook de volledige actie afgerond. De globale realisatiegraad van het ondernemingsplan 2022 bedraagt dus 76%. 9% van de acties werd uitgesteld en 11% vereiste op het einde van 2022 een bijsturing o.m. door de nood aan politieke besluitvorming, vertraging in de uitvoering, ... Daarnaast werd 2% van de acties nog niet opgestart en is 1% stopgezet of vervangen.

7 UITVOERING VAN REGERINGSAFSPRAKEN

Dit hoofdstuk beschrijft de acties die we opnemen in uitvoering van regeringsafspraken.

7.1. AANBEVELINGEN AUDIT VLAANDEREN

We verhogen onze maturiteit inzake organisatiebeheersing door enerzijds vanuit risicoperspectief prioriteiten voor organisatiebeheersing te bepalen en anderzijds de openstaande aanbevelingen te realiseren die Audit Vlaanderen heeft geformuleerd naar aanleiding van uitgevoerde audits. Voor elke aanbeveling is in het desbetreffende auditrapport een actie met concrete timing uitgewerkt.

In 2023 werken we verder aan de uitvoering van openstaande aanbevelingen en willen we volgende aanbevelingen/acties afronden:

- Thema-audit informatiebeheer
 - Informatiestroom proces milieu-erkenningen optimaliseren
- Audit Risicomanagement
 - Risicoanalyses op procesniveau van de prioritaire risicovolle processen
 - Dashboard voor monitoring risico's uitwerken
- Procesaudit Omgevingsvergunningen (fase 1) en 2
 - Revisie parametersturing Omgevingsloket met oog op onderhoudbaarheid en integratie
 - Stabiliteit webservices van het loket verhogen
- Systeemaudit handhaving
 - Politiek goedgekeurd meerjaren Omgevingshandhavingsprogramma met bindende prioriteiten op gewestelijk niveau
 - Opstart business analyse traject in samenwerking met Digitaal Vlaanderen om de randvoorwaarden om het vergunningenregister als authentieke bron op te starten, te bepalen.
 - Koppeling Omgevingsloket op dataplatform Departement Omgeving om documenten en data van omgevingsvergunningen te ontsluiten
 - Uitvoering van een databehoefteanalyse over omgevingshandhaving
 - Evaluatie van de adviesverlening bij de omgevingsvergunning zoals voorzien in de conceptnota 'bijsturing van de regelgeving inzake de omgevingsvergunning'

- Uitbreiding bestaande plichtanalyse naar volledige milieuhygiëne
- In kaart brengen van hiaten en identificeren van de noodzakelijke acties met het oog op alignering van de uitbouw van meetnetten en monitoring, inclusief voor zeer zorgwekkende stoffen

Daarnaast stellen we in overleg met het kabinet Omgeving een actieplan op in uitvoering van de aanbevelingen die werden geformuleerd naar aanleiding van de interbestuurlijke audit rond leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten.

7.2. RISICOMANAGEMENT

Het departement bepaalde de risico's die de realisatie van zijn doelstellingen kunnen bedreigen (=strategische risico's). Naar aanleiding van deze risicoanalyse werden volgende prioritaire beheersmaatregelen geformuleerd:

- We werken aan optimalisatie van procedures via het project 'sneller en beter'.

In 2023 zullen de strategische risico's geactualiseerd worden naar aanleiding van de voorbereiding van de nieuwe legislatuur.

Ook bepaalde het departement met behulp van de leidraad organisatiebeheersing de belangrijkste organisatierisico's. Via volgende beheersmaatregelen wordt getracht om de prioritaire risico's maximaal te beheersen:

- We voeren risicoanalyses uit voor onze meest risicovolle processen en bouwen de kennis over procesmanagement/risicomanagement verder uit.
- We actualiseren en voeren het geactualiseerde actieplan personeelstevredenheid verder uit
- We voeren het PEP 2022 – 2024 uit (zie bijlage 2).
- We voeren de aanbevelingen uit de organisatieaudit, uitgevoerd door Ernst & Young, verder uit

7.3. PERSONEELSBESPARINGEN

Bij de start van de regeerperiode 2019-2024 werd een nieuwe personeels- en budgettaire besparing aan de Vlaamse overheid opgelegd.

Tijdens de regeringsonderhandelingen werd een overzicht opgesteld met een besparingsdoelstelling per entiteit. In totaal moeten hierbij 1.440 personeelsleden en 75 miljoen euro aan loonkrediet bespaard worden in de periode 2020-2024.

Op basis van een inschatting van de uitstroom per entiteit door pensionering is per entiteit bepaald hoeveel personeelsleden een entiteit moet besparen. Hierbij werd ook rekening gehouden met:

- het percentage management ondersteunende functies
- het al of niet vrijgesteld zijn in de vorige regeerperiode van de koppenbesparing
- extra personeel n.a.v. de 6de staatshervorming

////////////////////////////////////

Om de administratie verder te stimuleren in het behalen van efficiëntiewinsten, werd niet het reëel gehaalde personeelsaantal op 31/12/2019 als vertrekpunt gesteld, maar wel de besparingsdoelstelling uit de vorige besparingsronde. Eventuele koppen overschotten of tekorten uit de vorige besparingsronde worden dus volledig meegenomen naar de huidige koppenbesparingsronde.

Voor het departement werd de startbasis (zonder verrekeningen) vastgelegd op 917 koppen. Rekening houdend met de 32 koppen te besparen is het einddoel 885 koppen in 2024. Door organisatiewijzigingen (overdracht van personeel van de afdeling EKG naar VEKA en VMM en overdracht personeel Bouwmeester) werd het startcijfer aangepast tot 890 koppen. De besparingsdoelstelling voor deze periode bedraagt 32 koppen zodat het eindtotaal maximaal 858 koppen mag bedragen.

- Het reële personeelsaantal bedroeg op 30/06/2022 – datum van de laatste meting – 863 koppen. Daarin zitten ook 3 koppen gefinancierd via externe projectfinanciering wat het totaal, wegens vrijstelling van deze koppen, voor de besparingsdoelstelling op 860 brengt We zitten dus nog 2 koppen boven de finale doelstelling van 31/12/2024.

Om de omgevingskwaliteit op het terrein verder te verbeteren en de grote omgevingsuitdagingen aan te kunnen pakken, moet het departement processen versterken, waarbij ook een antwoord wordt gegeven op de hoge werkdruk die een resultaat is van de inkrimping en op de personeelstevredenheid die hierdoor onder druk staat.

De versterking gebeurt op volgende 5 processen:

- a. Evenwicht tussen proactieve en reactieve rol
- b. Verbrede omgevingsfocus binnen omgeving
- c. Regelgeving en handhaving hand in hand
- d. Onderzoek, monitoring en evaluatie
- e. Digitalisering en datagedreven werking

Naast deze 5 prioriteiten zijn er nog andere personeelsnoden om de continuïteit van de reguliere processen te verzekeren.

7.4. ENERGIE-EFFICIËNTIE

Het interne Klimaatplan Vlaamse overheid bepaalt dat elke Vlaamse entiteit vanaf 2023 jaarlijks een gemiddelde primaire energiebesparing van 3% moet realiseren, en globaal gezien een besparing van 35% tegen 2030 t.o.v. referentiejaar 2015. Het Departement Omgeving realiseerde tussen 2015 en 2021 een besparing op zijn primair energieverbruik van 16% en zit dus goed op schema om deze doelstelling te halen. De verbruikscijfers 2021 zijn pas begin februari beschikbaar, maar de eerste indicaties wijzen op een lichte stijging in het verbruik. In 2023 worden bijkomende acties ondernomen, die ook opgenomen zijn in het ondernemingsplan (nr. 70 'We behouden het label CO2-neutrale organisatie door onze CO2-uitstoot verder te verminderen en te compenseren').

In lijn van de beslissing VR van 15/07/2022 (bijsturing interne Klimaatplan Vlaamse overheid) zal het Departement omgeving in 2023 een langetermijn vastgoedstrategie uitwerken die het pad uittekent richting die 2030 doelstelling en richting de langetermijndoelstelling van koolstofneutraliteit in 2045. Daarnaast neemt het Departement Omgeving, in lijn met de beslissing van de Vlaamse Regering d.d. 30/09/2022 (VR 2022 3009 MED.03581BIS) de nodige energiebesparende maatregelen om 15% op het verbruik van gas en elektriciteit te besparen tussen 01/08/2022 en 31/03/2023 t.o.v. het gemiddelde verbruik in dezelfde periode van 2017-2022.

7.5. OMZETTING EU-REGELGEVING IN INTERNE REGELGEVING

EU-regelgeving heeft een steeds grotere impact op de bevoegdheden van de Vlaamse Regering en op de regelgeving van de Vlaamse overheid. Daarom is het belangrijk om EU-regelgeving tijdig om te zetten in interne regelgeving. Het departement verzekert een tijdige screening van nieuwe EU-regelgeving (of initiatieven) voor zijn bevoegdheden door een permanente opvolging van de EU-agenda's door het Team Internationaal van de Afdeling Strategie, Internationaal, Digitalisering en Organisatie. Op Vlaams niveau wordt het werkprogramma van de Europese Commissie geanalyseerd door het Strategisch Overleg Internationale aangelegenheden (SOIA) o.a. voor een taakverdeling tussen de departementen. De resultaten van detectie van relevante initiatieven en regelgeving worden voorgelegd aan de leden van twee beleidsdomeinbrede overlegorganen: Vlaams Overleg Internationaal Omgeving (VOIO) en het Vlaamse Overleg Omgevingsregelgeving (VOMER). Door deze informatie -uitwisseling worden respectievelijk de regelgeving in onderhandeling op EU-niveau en de om te zetten regelgeving regelmatig opgelijst, met vermelding van de coördinerende (trekker) en betrokken (sub)entiteiten per dossier.

////////////////////////////////////

8 LIJST MET AFKORTINGEN

AGNAS	Afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur
ANB	Agentschap voor Natuur en Bos
BBT	Beleids- en begrotingstoelichting
BBT	Best Beschikbare technieken
BRV	Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
BVR	Besluit Vlaamse Regering
CCIM	Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid
CP	Complexe projecten
EU	Europese Unie
FAQ	Overzicht van veel gestelde vragen
DABM	Decreet algemene bepalingen milieubeleid
DOV	Databank Ondergrond Vlaanderen
ENOVER	Energieoverleg tussen de federale staat en de gewesten
ESP	European Soil Partnership
ESPON	Europees waarnemingsnetwerk voor ruimtelijke ordening
GeoERA	Samenwerkingsverband Europese Geologische diensten
GRUP	Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan
GSP	Global Soil Partnership
IHD	Instandhoudingsdoelstellingen
IKF	Internationale klimaatfinanciering
INBO	Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek
INECE	International Network for Environmental Compliance and Enforcement
IMJV	Integraal Milieujaarverslag
IMPEL	EU Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law
ISE	Inhoudelijk structuurelement
MER	Milieueffectenrapport
MFK	Meerjarig Financieel Kader
MOS	Milieuzorg op school
NME	Natuur- en Milieueducatie
NTMB	Natuurtechnische Milieubouw
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OMG	Omgeving
ORP	Open Ruimte Platform
OVD	Omgevingsvergunningendecreet
PAS	Programmatistische aanpak stikstof
PIO-project	Project uit Programma Innovatieve Overheidsopdrachten
POC	Proof of Concept
RUP	Ruimtelijk uitvoeringsplan
SOIA	Strategisch Overleg Internationale aangelegenheden
TOP	Territoriaal Ontwikkelingsprogramma
UNEA	United Nations Environment Assembly
VAPEO	Vlaams Actieplan Ecologische Ontsnippering
VCRO	Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

Departement Omgeving
Koning Albert II laan 20, bus 8
1000 Brussel
omgeving.vlaanderen.be